

Όταν ο κορωνοϊός... κατάπιε την Ευρωπαϊκή Ένωση

Ευρωπαϊκή Ένωση © EPA, STEPHANIE LECOCQ

Όσο δεν «εμβαθύνουμε» στο κοινό ευρωπαϊκό οικοδόμημα, τόσο θα συζητάμε τα ίδια θέματα όλο και περισσότερο

Αργύρης Αργυριάδης

Στο πλαίσιο της Ενωμένης Ευρώπης πρέπει να αναπτυχθούν κοινές πολιτικές αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού σε υγειονομικό και οικονομικό επίπεδο.

Ο κορωνοϊός αποδείχθηκε στην πράξη ότι κάνει διακρίσεις. Σκοτώνει τους ηλικιωμένους συχνότερα από ό,τι τους νέους, τους άνδρες περισσότερο από ό,τι τις γυναίκες και επηρεάζει δυσανάλογα τους φτωχούς. Ωστόσο, δεν κάνει διακρίσεις με βάση την εθνικότητα. Ο ιός ξεπερνά τα σύνορα και κανένας... φράκτης δεν μπορεί να τον ανακόψει.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, θα περίμενε κανείς, ιδίως στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να αναπτυχθούν κοινές πολιτικές αντιμετώπισης του φαινομένου τόσο σε υγειονομικό όσο και σε οικονομικό επίπεδο. Το «λογικώς αυτονόητον» διαψεύστηκε στην πράξη. Οι κυβερνήσεις θυμήθηκαν τα σύνορα και επικεντρώθηκαν στις δικές τους εθνικές απαντήσεις. Τα αποτελέσματα ήταν τραγικά για τις περισσότερες χώρες. Θα μπορούσε κάποιος να παρατηρήσει, εύλογα, ότι η εξέλιξη του φαινομένου αποτελούσε ενεργοποίηση των κατά τόπον αντανάκλαστικών των αρμοδίων. Άλλωστε, ακόμη και στις ΗΠΑ, κάθε πολιτεία αντέδρασε διαφορετικά. Μόνον 37 πολιτείες υιοθέτησαν την επέκταση της ιατρικής περίθαλψης (Medicaid), ενώ το lockdown δεν εφαρμόστηκε παντού.

Πέραν, όμως, του γεγονότος ότι οι ΗΠΑ δεν μπορούν να θεωρηθούν παράδειγμα προς μίμηση στη διαχείριση της κρίσης υπήρχε –κατά γενική ομολογία– ένας συντονισμός, έστω και ανεπαρκής, σε ομοσπονδιακό επίπεδο. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση των αρχών της αλληλεγγύης και του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας ποιες κοινές δράσεις αναλήφθηκαν για την ανάσχεση ή αντιμετώπιση του φαινομένου; Από την υιοθέτηση κοινών υγειονομικών πρωτοκόλλων μέχρι τη δίκαιη κατανομή πόρων (όπως μάσκες, γάντια, διαγνωστικά τεστ κλπ) η Ευρωπαϊκή Ένωση έλαμψε διά της απουσίας της. Μόλις την τελευταία εβδομάδα του Μαρτίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε τη δημιουργία ενός κοινού ευρωπαϊκού αποθέματος –για ιατρικό εξοπλισμό έκτακτης ανάγκης, όπως αναπνευστήρες, προστατευτικές μάσκες και εργαστηριακό υλικό– με σκοπό να βοηθήσει τις χώρες της ΕΕ να αντιμετωπίσουν την πανδημία του κορωνοϊού. Άγνωστο είναι εάν μέχρι σήμερα και σε ποιο βαθμό έχει υλοποιηθεί η ανωτέρω απόφαση. Σε τούτην την Ευρώπη δεν μας συνδέουν –θεωρητικά– μόνον κοινές αξίες και ιστορικοί δεσμοί. Είμαστε συνδεδεμένοι και βιολογικά –όπως και όλως ο κόσμος– μέσα από ένα δυσδιόρατο «δίκτυο μικροβίων» που καθιστά την υγεία ενός εκάστου εξ ημών αλληλεξαρτημένη με την υγεία των υπολοίπων.

Ακόμη πιο γνωστή είναι εφεκτικότητα της Ευρωπαϊκής Ένωση στην αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας. Η χρηματοδότηση που αποφασίστηκε μέχρι στιγμής κρίνεται εξόχως ανεπαρκής για την αντιμετώπιση μιας καταστροφής βιβλικών διαστάσεων. Η σύγκρουση στο πλαίσιο της Ένωσης διευρύνει το χάσμα Βορρά – Νότου. Ωστόσο, αυτή τη φορά έχει εκλείψει το ιδεολογικό ή δικαιοκρατικό έρεισμα κάθε ρητορικής σοφιστείας για μη υποστήριξη των πλέον βαλλόμενων κρατών. Δεν τίθεται ζήτημα ηθικού κινδύνου (moral hazard) για τις λοιπές χώρες της ΕΕ. Η οικονομική ζημία που προκαλείται σήμερα σε όλες τις χώρες, δεν αποτελεί απόληξη δικών τους αβελτηριών ή σπάταλης διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών, αλλά οφείλεται σε ένα γεγονός ανωτέρας βίας (πανδημία του κορωνοϊού). Απλώς, η νέα κρίση βρίσκει άλλες χώρες πιο ισχυρές και άλλες πιο αδύναμες (ιδίως τις χώρες που πρόσφατα βγήκαν από το καθεστώς των μνημονίων, όπως η Ελλάδα). Τούτο δεν δικαιολογεί καμία τιμωρητική λογική ή διάθεση.

ΣΧΕΤΙΚΑ

Αλέξανδρος Κρητικός: Ο κορωνοϊός και το «αδιέξοδο» της οικονομικής επιστήμης

Προφανώς, όσο δεν «εμβαθύνουμε» στο κοινό ευρωπαϊκό οικοδόμημα τόσο θα συζητάμε τα ίδια θέματα όλο και περισσότερο τα επόμενα χρόνια. Δυστυχώς, η Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει ακόμη και σήμερα μια ένωση αγορών παρά μια ένωση κρατών ή εθνών. Για να μπορέσει να υπάρξει «ευρωπαϊκή ολοκλήρωση», θα πρέπει, πρωτίστως, να εναρμονιστούν οι φορολογικές πολιτικές των κρατών-μελών. Να πάψουν οι εθνικοί ανταγωνισμοί των χαμηλών φορολογικών συντελεστών (forum shopping), να υπάρξει κοινή ευρωπαϊκή νομοθεσία στους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου και κοινή φορολογική διοίκηση. Έτσι μόνον μπορούν να υπάρχουν σοβαροί και διαρκείς μηχανισμοί αμοιβαιοποίησης του χρέους (ευρωμόλογα). Απαιτείται ένας υπουργός Οικονομικών της ευρωζώνης. Ειδάλλως, η Ένωση παραμένει «νομισματική» και δεν θα γίνει ποτέ «οικονομική ένωση».

Και μέχρι τότε τι κάνουμε ως χώρα; Προφανώς αναζητούμε συμμαχίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο και συνεχίζουμε να οργανώνουμε καλύτερα «τα του οίκου μας». Αντέξαμε στην πανδημική κρίση στο υγειονομικό επίπεδο. Πρέπει να αντέξουμε και στο οικονομικό. Τούτο, δυστυχώς, δεν μπορούμε να το πετύχουμε μόνοι μας. Απαιτείται η έκδοση ενός κορωνομολόγου για τις χώρες και από τις χώρες που το επιθυμούν. Στο πλαίσιο της συζήτησης για την έκδοση ευρωμολόγων συμφώνησαν 11 κράτη της ευρωζώνης, στις οποίες αντιστοιχεί το 60% του ευρωπαϊκού ΑΕΠ. Ωστόσο, η πρόταση απορρίφθηκε λόγω της σθεναρής στάσης της Γερμανίας, της Ολλανδίας, της Αυστρίας και της Φιλανδίας. Μπορούμε να προχωρήσουμε και χωρίς αυτούς, πάντα στο πλαίσιο της Ενωμένης Ευρώπης. Εφόσον η άρνηση των ανωτέρω κρατών συνεχιστεί, η «συμμαχία των 11» θα πρέπει να προχωρήσει στο δικό της «corona bond». Τα 11 κράτη - μέλη πρέπει να προχωρήσουν σε κοινή έκδοση χρέους ορισμένου σκοπού. Δηλαδή να αφορά αποκλειστικά δαπάνες σχετικά με την ανάκαμψη από την κορωνοκρίση, χωρίς αμοιβαιοποίηση χρέους παρελθόντων ετών. Η διανομή των αντληθέντων κεφαλαίων θα γίνεται ανάλογα με τις ανάγκες κάθε χώρας (όπως αυτές θα έχουν συμφωνηθεί εκ των προτέρων) και η αποπληρωμή θα γίνεται ανάλογα με το ΑΕΠ κάθε χώρας.

Στο πλαίσιο της Ενωμένης Ευρώπης πρέπει να πορευτούμε όλοι, από τη στιγμή που δεν υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις και τη συνθετότητα των νέων προβλημάτων –που εμφανίζονται ιδιαίτερα συχνά στο προσκήνιο– ουδείς μπορεί να αντιμετωπίσει μόνος του. Αυτό δεν σημαίνει ότι οι επιμέρους συμμαχίες εντός της ΕΕ δεν πρέπει να επιδιώκονται. Αντιθέτως, λόγω της συμπεριφοράς της Γερμανίας και των δορυφόρων της, τούτο αποτελεί αναπόδραστη ανάγκη για το σύνολο του ευρωπαϊκού νότου...

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΚΟΡΩΝΟΙΟΣ

ΚΟΡΩΝΟΟΜΟΛΟΓΟ

ΔΕΙΤΕ ΕΠΙΣΗΣ

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Media

Κάνε δώρο μια συνδρομή ATHENS VOICE

A.V. Team